

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 18. november 2020 blev i sag nr. 94222:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 25/9 2019 har klagerens advokat bl.a. anført:

"PÅSTAND:

PFA Pension skal anerkende, at [klageren] er berettiget til erhvervsevnetabserstatning fra den 1. januar 2017 og frem, subsidiært fra et senere tidspunkt end 1. januar 2017 og frem.

SAGSFREMSTILLING:

Ved en ulykke den 11. august 2016 kom [klageren] til skade på sit arbejde i forbindelse med et efteruddannelseskursus i [land]. Ved ulykken kom [klageren] gående, da han pludselig stødte ind i et markiseudtræk af massivt metal og blev torpederet svarende til venstre tindingeregion. Efterfølgende havde [klageren] gener i form af kvalme, hovedpine, svimmelhed samt lys- og lydfølsomhed. [Klagerens] journal fra egen læge samt epikriser og lægeattester for perioden 2. oktober 2013 – 12. august 2019 vedlægges som bilag 1.

[Klageren] arbejdede på tidspunktet for ulykken som [stilling] hos [virksomhed]. Som følge af ulykken blev [klageren] imidlertid sygemeldt fra sit arbejde.

[Klageren] er forsikret hos PFA Pension. Forsikringsbetingelser fra PFA Pension vedlægges som bilag 2.

[Klageren] ansøgte derfor om erhvervsevnetabserstatning hos PFA Pension og udfyldte i den forbindelse en ansøgning om udbetaling ved erhvervsevnetab den 24. januar 2017. Ansøgning vedlægges som bilag 3.

Årsopgørelse fra 2015 vedlægges som bilag 4.

PFA Pension indhentede herefter lægelige akter samt speciallægeerklæring.

[Klagerens] egen læge udfyldte i den forbindelse en lægeattest ved nedsat erhvervsevne 1. Lægeattest ved nedsat erhvervsevne 1 vedlægges som bilag 5.

Speciallæge ... udarbejdede en speciallægeerklæring vedrørende [klageren] den 21. maj 2017. Speciallægeerklæring af 21. maj 2017 vedlægges som bilag 6.

I speciallægeerklæringen konkluderede speciallæge ..., at: ...

Speciallæge ... diagnosticerede herefter [klageren] med 'DT. 90.9 Commotio cerebri seq'.

Endvidere blev der indhentet oplysninger hos neurolog ... samt en statusattest. Journal fra neurolog ... vedlægges som bilag 7 og statusattest af 12. juni 2017 vedlægges som bilag 8.

Endeligt blev der indhentet journal fra ... Kommune. Journal fra ... Kommune indhentet den 13. februar 2017 vedlægges som bilag 9.

Den 5. juli 2017 meddelte PFA Pension, at [klageren] ikke var berettiget til erhvervsevnetabserstatning. Brev fra PFA Pension af 5. juli 2017 vedlægges som bilag 10.

I brevet anførte PFA Pension, bl.a. at:

'Vi har bedømt din erhvervsevne inden for dit nuværende erhverv, og samtidig taget højde for din indtægt før og efter, at din erhvervsevne blev nedsat.'

PFA fandt herefter, at:

'Vi finder således, at du vil kunne arbejde over halv tid i et ikke belastende arbejde med optimale skånehensyn i form af muligheder for pauser og varierende arbejdsstillinger samt fravær af larm.'

[Klageren] besluttede at klage over PFA Pensions vurdering den 8. august 2017. [Klagerens] klage af 8. august 2017 vedlægges som bilag 11.

Den 28. august 2017 fik [klageren] anerkendt ulykken den 11. august 2016 som en arbejdsskade. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 28. august 2017 vedlægges som bilag 12.

PFA Pension besluttede på baggrund af [klagerens] klage at kigge på sagen igen.

I den forbindelse indhentede PFA Pension en neuropsykologisk vurdering. Neuropsykologisk vurdering af 6. oktober 2017 vedlægges som bilag 13.

Den 30. oktober 2017 meddelte PFA Pension, at de fastholdt deres tidligere vurdering. Brev fra PFA Pension af 30. oktober 2017 vedlægges som bilag 14.

I vurderingen fandt PFA Pension fortsat, at:

'Vi finder således, at du vil kunne arbejde over halv tid i et ikke belastende arbejde med optimale skånehensyn i form af mulighed for pauser og varierende arbejdsstillinger samt fravær af larm.'

Den 9. november 2017 modtog PFA Pension akter fra ... Kommune, som ved en fejl ikke var blevet sendt til PFA Pension i forbindelse med PFA Pensions anmodning om aktindsigt tilbage i februar 2017. Akter fra ... Kommune af 9. november 2017 vedlægges som bilag 15.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf den 24. juli 2018 afgørelse om, at [klageren] på baggrund af arbejdsskaden havde et erhvervsevnetab på 50 procent. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 24. juli 2018 vedlægges som bilag 16.

[Klageren] anmodede på baggrund af dette den 6. august 2018 på ny om, at PFA Pension genoptog sagen med henblik på en revurdering af afslaget af 30. oktober 2017. Anmodning om genoptagelse af 6. august 2018 vedlægges som bilag 17.

PFA Pension afviste imidlertid på ny, at [klageren] skulle være berettiget til udbetaling for erhvervsevnetab. Brev fra PFA Pension af 28. november 2018 vedlægges som bilag 18.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf ny afgørelse om [klagerens] erhvervsevnetab den 12. august 2019, hvor man fandt, at [klagerens] erhvervsevnetab var 60 procent. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 12. august 2019 vedlægges som bilag 19.

Til brug for nærværende klage vedlægges årsopgørelser fra 2016-2018 som bilag 20.

Det er på baggrund af PFA Pensions ovenstående afvisninger af, at [klageren] skulle være berettiget til udbetaling af erhvervsevnetab, at nærværende klage fremkommer.

ANBRINGENDER:

Det gøres overordnet gældende, at [klageren] var berettiget til udbetaling af erhvervsevnetabserstatning fra PFA Pension fra den 1. januar 2017 og frem.

Det gøres gældende, at [klagerens] helbredsmæssige erhvervsevne efter ulykken den 11. august 2016 var nedsat med mindst halvdelen (50 procent), og at [klagerens] økonomiske erhvervsevne ligeledes var nedsat med mindst 10 procent.

Indledningsvist skal det bemærkes, at der ved en sammenligning af årsopgørelserne fra 2015-2016 med årsopgørelserne fra 2017-2018 ikke er tvivl om, at [klageren] har et økonomisk erhvervsevnetab på mindst 10 procent.

[Klageren] kom til skade den 11. august 2016, hvor han pådrog sig en hjernerystelse med heraf følgende gener i form af kvalme, hovedpine, svimmelhed, stivhed i muskler og led, træthed, koncentrationsbesvær, samsynsproblemer, fokuseringsproblemer, irriteret humør, lav stresstærskel samt lys- og lydfølsomhed.

Som følge af ulykken blev [klageren] sygemeldt fra sit arbejde, da han ikke kunne varetage sit arbejde, som bl.a. indebar en masse skærmtid ved computeren.

[Klageren] modtog fuld løn fra [virksomhed] til og med den 16. december 2016, hvorefter han kom på sygedagpenge.

På dette tidspunkt havde [klageren] ikke været i stand til at vende tilbage og varetage sit arbejde.

... Kommune vurderede da også [klageren] for fuldt uarbejdsdygtig og angav, at der var tale om en langvarig sygemelding, jf. bilag 9.

[Klagerens] egen læge angav endvidere ved udfyldelsen af lægeattest ved nedsat erhvervsevne 1 i januar 2017 (bilag 5), at det var dennes vurdering, at [klageren] kunne arbejde 1-2 timer dagligt.

Det kan ikke ændre herpå, at [klagerens] egen læge angav, at prognosen for [klageren] ansås for god, og at det var dennes vurdering, at [klageren] kunne genvinde sin erhvervsevne helt eller delvist omkring september 2017 (bilag 5). Dette har da også vist sig ikke at være tilfældet.

Speciallæge ... (bilag 6) angav således også, at [klagerens] symptomer 'giver sociale konsekvenser samt problemer med jobsøgning, da borgeren stedvist er sengeliggende. Endskønt borgeren har bemærket bedring i symptomerne, er det endnu ganske uafklaret, hvorvidt han ville kunne skaffe sig arbejde med samme løn som før skaden. Således er prognosen uafklaret.'

Der synes dermed ikke at være tvivl om, at [klagerens] helbredsmæssige erhvervsevne er blevet nedsat betydeligt efter ulykken, og at han har haft en nedsat erhvervsevne på 50 procent eller mere siden 1. januar 2017.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at PFA Pension meddelte, at de ved deres vurdering havde bedømt [klagerens] erhvervsevne indenfor hans nuværende erhverv og samtidig taget højde for hans indtægt før og efter, at hans erhvervsevne blev nedsat, jf. bilag 10.

[Klageren] er i perioden efter den første vurdering af PFA Pension lykkedes med at øge sin arbejdstid i forbindelse med en virksomhedspraktik, således at denne blev og er ca. 15 timer ugentligt. Det er ikke lykkedes [klageren] – her mere end 3 år efter ulykken – at arbejde mere end ca. 15 timer ugentligt.

Det skal hertil bemærkes, at 15 timer er mindre end 50 procent af [klagerens] fulde erhvervsevne på ca. 37 timer.

Endvidere skal det bemærkes, at [klageren] har opnået disse ca. 15 timer ugentlig i en stilling, hvor der er taget alle de relevante skånehensyn. Havde [klageren] været i en anden stilling, hvor dette ikke var muligt, ville [klageren] ikke have været i stand til at komme op på ca. 15 timer om ugen.

Ovenstående stemmer overens med Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af [klagerens] erhvervsevnetab.

I Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings første afgørelse om [klagerens] erhvervsevne blev det således vurderet, at [klagerens] erhvervsevne var nedsat med 50 procent (bilag 16). I afgørelsen angav Arbejdsmarkedets Erhvervssikring bl.a., at: ...

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede således, at [klageren] ville kunne arbejde en smule mere, end han gjorde i sin praktik (ca. 15 timer ugentligt), såfremt han f.eks. underviste indenfor sit eget område og der blev taget de rette hensyn.

Af den grund fastsætter Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings [klagerens] erhvervsevnetab til 50 procent. [Klagerens] erhvervsevne målt ud fra virksomhedspraktikken var således mindre end 50 procent, men Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede [klagerens] indtjeningsevne til at være højere, hvorfor erhvervsevnetabet blev fastsat til 50 procent.

Det indebærer, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede, at [klagerens] erhvervsevne var nedsat med mindst 50 procent.

Det skal hertil bemærkes, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har stor erfaring med udmåling af erhvervsevne, ligesom de ved lov er den kompetente myndighed til at vurdere erhvervsevnen, jf. erstatningsansvarslovens § 10.

Endvidere skal det bemærkes, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ikke blot har taget udgangspunkt i [klagerens] daværende praktik og erhvervsevnen i dette job, men har vurderet erhvervsevnen på baggrund af [klagerens] gener og skånehensyn – herunder at han ikke kan klare hårdt fysisk arbejde – overfor hans kompetencer, og i den forbindelse kigget på både ufaglært arbejde samt arbejde, hvor [klageren] vil kunne bruge sine kompetencer og ressourcer (hvor han vil kunne opnå den højeste mulige arbejdstid og bedst mulige indtjening).

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har således ved deres vurdering taget hensyn til [klagerens] helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse. Herudover er der tale om, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har foretaget en bred vurdering af [klagerens] erhvervsevne, hvilket understreges ved, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har angivet, at de har vurderet, at [klageren] har nogle begrænsninger, når han skal finde et nyt job på det brede arbejdsmarked.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har således foretaget en bredere vurdering, end den vurdering som PFA Pension efter det oplyste har foretaget ved deres første vurdering (bilag 10). Her blev det således anført af PFA Pension, at de havde bedømt [klagerens] erhvervsevne inden for sit nuværende erhverv. [Klageren] var ikke i stand til at varetage sit tidligere erhverv, ligesom han alene er kommet op på ca. 15 timer ugentligt ved at bestride et ufaglært arbejde i sin praktik.

Endeligt skal det bemærkes, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ved deres seneste afgørelse har vurderet, at [klagerens] erhvervsevnetab er 60 procent og ikke 50 procent (bilag 19).

Der foreligger herefter ikke tvivl om, at [klageren] både ud fra en vurdering af [klagerens] erhvervsevne indenfor sit erhverv samt ud fra en bredere vurdering af hans erhvervsevne har en nedsat erhvervsevne på mindst 50 procent.

Det gøres på baggrund af ovenstående dermed gældende, at [klagerens] helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, og at hans økonomiske erhvervsevne er nedsat med mindst 10 procent, hvorfor [klageren] er berettiget til udbetaling af tab af erhvervsevne fra 1. januar 2017 og frem, subsidiært fra et senere tidspunkt end 1. januar 2017 og frem."

Selskabet har den 20/1 2020 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Ved meddelelse af 30. september 2019 anmoder Ankenævnet for Forsikring PFA Pension (herefter PFA) om en udtalelse til brug for behandling af klage af 25. september 2019 indsendt af Advokat ... på vegne af forsikrede [klageren] (herefter forsikrede).

...

Hvilken type forsikring er der tale om?

Forsikredes ordning er oprettet den 1. januar 2013 gennem forsikredes ansættelse via [pensions-selskab].

Ordningen giver ret til udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring, når forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering er nedsat med mindst 50 procent, og forsikredes indtjening er nedsat med mindst 10 procent.

Der henvises til Pensionsbevis af 4. januar 2017 (bilag A) og Pensionsvilkår af samme dato (bilag B).

Hvad handler tvisten om – parternes overordnede synspunkter?

Forsikrede er utilfreds med, at PFA har afvist at yde dækning med henvisning til, at forsikredes erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad og har anført, at PFA skal anerkende, at han er berettiget til udbetaling af erhvervsevneforsikring fra den 1. januar 2017 og frem, subsidiært fra et senere tidspunkt end 1. januar 2017 og frem.

PFA har i forbindelse med ankenævns sagen modtaget yderligere oplysninger og gennemgået sagens akter på ny. Efter fornyet gennemgang er det PFA's opfattelse, at forsikredes midlertidige erhvervsevne under hensyn til sagens omstændigheder har været nedsat i dækningsberettigende grad i perioden fra 1. januar 2017 (efter karenperiodens udløb og lønophør) og frem til 1. oktober 2017, hvor selskabet finder sig berettiget til at overgå til en vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne.

På den baggrund udbetaler selskabet – til forsikrede – midlertidige ydelser og bevilger præmiefritagelse i perioden fra 1. januar 2017 til 1. oktober 2017 med tillæg af renter beregnet i henhold til forsikringsaftalelovens § 24. Forsikrede vil hører nærmere om udbetalingen.

PFA overgår den 1. oktober 2017 til en vurdering af forsikredes generelle erhvervsevne. Forsikrede har herved modtaget midlertidige ydelser i knapt et år og mere end et år efter at ulykken indtraf den 11. august 2016. PFA finder herefter, at forsikredes helbredsmæssige situation kan anses for afklaret. Selskabet er opmærksom på, at forsikrede senere beskriver en bedring i sit helbred, men selskabet finder, at det senest fra dette tidspunkt stod klart, at det ikke længere var sandsynligt, at forsikrede ville kunne vende tilbage til sit hidtidige arbejde som ... med hovedsageligt skærmarbejde. På dette tidspunkt var forsikrede grundigt udredt. Forsikrede havde været igennem flere undersøgelser hos henholdsvis neurologer og neuropsykolog og forsikredes helbred var på dette tidspunkt velbelyst.

Sagen drejer sig herefter i det følgende om, hvorvidt forsikrede er berettiget til udbetaling efter den 1. november 2017. Hertil gør PFA gældende, at forsikrede ikke har godtgjort, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen efter den 1. oktober 2017 dato.

Sagsfremstilling

Forsikrede er født i Han er uddannet ... og har arbejdet i 10 år som [stilling] [i virksomhed] og været projektleder i et projekt vedrørende

PFA modtog den 9. februar 2017 ansøgning om udbetaling ved erhvervsevnetab underskrevet af forsikrede den 24. januar 2017 (bilag C). I ansøgningen oplyste forsikrede, at han siden 30. august 2016 havde været fuldt sygemeldt fra sit arbejde som ... på grund af en hjernerystelse, som han pådrog sig den 11. august 2016. I ansøgningen oplyste forsikrede desuden, at han den 31. august 2016 første gang havde opsøgt læge og at han den 16. december 2016 var blevet opsagt og siden den 17. december 2016 havde modtaget sygedagpenge.

I forbindelse med ansøgningen modtog selskabet 'Lægeattest ved nedsat erhvervsevne 1' udfyldt af forsikredes egen praktiserende læge den 18. januar 2017 (bilag D). I attesten var sat kryds i svarrubrikken 'Nej' ved besvarelse af, hvorvidt forsikrede kunne deltage i sit hidtidige arbejde. Ved besvarelse af hvilke funktioner af sit hidtidige arbejde, som forsikrede mente, at han ikke kunne udføre, var noteret: 'Computerarbejde/skærmarbejde, interviewarbejde i længere tid'. Lægen vurderede, at prognosen for forsikredes tilstand var god og noterede desuden, at der ikke var tilstået komplikationer til skadens forløb, ligesom at lægen anførte, at han forventede, at forsikrede cirka i september 2017 ville have genvundet sin erhvervsevne helt, dvs. 37 timer.

Til brug for sagen indhentede selskabet kommunale og lægelige akter i sagen. Af journal fra egen læge fremgik bl.a. (bilag E): ...

Forsikrede fremsendte herefter kopi af neurologisk speciallægeerklæring dateret 21. maj 2017 (bilag F) udarbejdet på foranledning af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, hvortil sagen også var anmeldt. Af erklæringen fremgik bl.a.: ...

Af de kommunale akter (bilag G) fremgik bl.a. af udskrift fra 'Min plan' dateret den 16. marts 2017: ...

Selskabet meddelte ved brev af 5. juli 2017 (bilag H), at forsikrede ikke var berettiget til udbetaling for nedsat erhvervsevne. Selskabet vurderede, at forsikrede helbredsmæssige erhvervsevne ikke var nedsat med mindst 50 procent.

Forsikrede indsendte i forlængelse af afslaget den 10. juli 2017 journal fra neurologen, hvortil forsikrede den 13. september 2016 var blevet henvist af egen læge. I forbindelse med undersøgelsen foretaget den 8. december 2016 var bl.a. blevet noteret (bilag I): ...

Den 8. august 2017 klagede forsikrede over selskabets afgørelse (bilag J).

I forbindelse med revurdering af sagen indhentede selskabet nye oplysninger i sagen. Selskabet forhørte sig desuden hos forsikredes tidligere arbejdsgiver vedrørende forsikredes sygemelding. Forsikredes arbejdsgiver oplyste i mail af 30. august 2017 (bilag K), at forsikrede var blevet sygemeldt den 31. august 2016, raskmeldt igen den 5. september 2016 og den 16. december 2016 var han fratrådt sin stilling. Arbejdsgiveren oplyste desuden, at forsikrede i sygeperioden var fritstillet og derfor ikke havde arbejdet i perioden fra 11. august til den 16. december 2016, men at der var udbetalt fuldt løn i perioden.

PFA foranstaltede herudover udarbejdelse af en neuropsykologisk erklæring. Af erklæringen dateret den 6. oktober 2017 (bilag L) fremgik bl.a.: ...

Den 30. oktober 2017 meddelte PFA forsikrede, at selskabet fastholdt, at forsikrede ikke var berettiget til udbetaling for nedsat erhvervsevne.

Ved brev af 6. august 2018 klagede forsikrede ved sin advokat over afgørelsen og henviste til afgørelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 24. juli 2018 vedlagt klagen. Af afgørelsen fremgik, at myndigheden havde vurderet, at forsikrede i henhold til lov om arbejdsskadesikring havde lidt et tab af erhvervsevne på 50 procent som følge af ulykken den 11. august 2016 (bilag N). Af afgørelsen fremgik tillige, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ved tidligere afgørelse havde fastsat forsikredes varige mén til 10 procent.

I brev af 28. november 2018 fastholdt selskabet på ny sin afgørelse om afslag (bilag O).

Forsikrede har herefter den 30. september 2019 indbragt sagen for ankenævnet og PFA har i forbindelse med ankenævns sagen indhentet nye kommunale akter (et uddrag af akterne er vedlagt som bilag P). Af akterne fremgår, at forsikrede har været i to arbejdsprøvninger. I perioden fra 17. november 2017 til 13. juli 2018 var forsikrede i virksomhedspraktik, hvor han arbejdede som Forsikrede var beskæftiget med administrative opgaver og [personkontakt]. Af de kommunale akter fremgår, at forsikredes timeantal forblev 15 timer om ugen. I perioden fra 16. oktober 2018 til 1. november 2019 var forsikrede i virksomhedspraktik [i en virksomhed]... . [I virksomheden] var han beskæftiget med praktiske opgaver, herunder Forsikredes optrappes i forløbet til 12 timer om ugen, fordel på tre arbejdsdage, foruden frokostpause på 1½ time om ugen.

Af kommunens akter fremgår af udskrift fra 'Min plan' dateret den 10. maj 2019 bl.a. (bilag Q):...

Forsikredes advokat har efter indbringelse af sagen for ankenævnet uploadet afgørelse af 7. januar 2020 fra kommunen, hvoraf fremgår, at forsikrede er tilkendt fleksjob og at kommunen har vurderet, at forsikrede har en arbejdssevne svarende til en effektiv arbejdstid på 9-10 timer om ugen.

Blandt forsikredes bilag til ankenævnet er vedlagt ménafgørelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 28. august 2017. Det varige mén er fast til 10 procent med henvisning til méntabellens punkt A.4.1.2, idet styrelsen har anført, at forsikrede har middelsvære kognitive gener og hovedpine, der optræder sjældnere end dagligt. Desuden er vedlagt Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 12. august 2019, hvoraf fremgår, at forsikredes tab af erhvervsevne efter lov om arbejdsskadesikring er blevet forhøjet til 60 procent.

Begrundelse for PFA's 'afgørelse'

PFA anerkender, at forsikredes midlertidige erhvervsevne i en periode efter sagens omstændigheder har været nedsat i ikke uvæsentligt omfang og har således udbetalt midlertidige invalideydelser og ydet indbetalingssikring i perioden fra 1. januar 2017 og frem til 1. oktober 2017. Det er imidlertid selskabets opfattelse, at forsikrede ikke har godtgjort, at hans generelle erhvervsevne efter den 1. oktober 2017 er nedsat i dækningsberettigende med mindst halvdelen af helbreds-mæssige årsager.

PFA har ved sin vurdering lagt vægt på følgende omstændigheder:

Det fremgår af sagens oplysninger, at forsikrede i forbindelse med et efteruddannelsesforløb i [land] under hans opsigelsesperiode var udsat for et hovedtraume den 11. august 2016. Oplysningerne om hændelsesforløbet divergerer mellem, at han stødte ind i en lygtepæl, markise og jernstang. Efter traumet gennemførte forsikrede efteruddannelsen og yderligere et kursusforløb. Først den 31. august 2016 opsøgte han læge og sygemeldte sig til sin arbejdsgiver. Ved lønophør den 16. december 2016 sygemeldte han sig til kommunen.

Forsikrede har fået stillet diagnosen hjernerystelse og klager over en række subjektive følgesymptomer i form af udtrætning, udtrætning af øjnene, søvnproblemer, lyd- og lysfølsomhed, smerter/spændinger i nakken, hovedpine, balanceproblemer, koncentrations- og hukommelsesbesvær, lav stress-tærskel, åndenød og øget irritabilitet. Forsikrede er blevet udredt af flere neurologer og af en neuropsykolog. Resultatet af alle de objektive undersøgelser har vist normale forhold, fraset hukommelsesproblematik efter afledning konstateret ved den neurologiske undersøgelse den 21. maj 2017. Forsikrede beskrives som upåfaldende og forsikredes medicinforbrug begrænser sig til håndkøbsmedicin ved behov (oplyst af forsikrede som henholdsvis 'sjældent' og senere som '8-10 tabletter Panodil over 2 måneder').

PFA henleder opmærksomheden på, at resultatet af den neuropsykologiske testning af forsikrede ikke viste tegn på funktionsnedsættelser, hverken angående hukommelse, opmærksomhed, koncentration, tempo, visuospatiale (evnen til at opfatte rumlige forhold) og eksekutive funktioner (abstraktion, planlægning, overblik og strukturering), ligesom at besvarelsenerne heller ikke viste tegn på angst- eller depressive symptomer. Af konklusionen fremgår, at der ikke var fuld overensstemmelse mellem de subjektive klager og objektive fund, idet klagerne svarende til koncentration og hukommelse ikke kunne objektiviseres.

PFA er opmærksom på, at forsikrede er blevet tilkendt fleksjob af kommunen. PFA gør opmærksom på, at vurdering af arbejdslevnen i kommunen hviler på en række andre og flere kriterier end ved vurdering af erhvervslevnen i forhold til forsikredes pensionsvilkår, som sker ud fra en samlet bedømmelse af de lægelige oplysninger i sagen. Ved vurderingen af erhvervslevnen i forhold til forsikredes pensionsvilkår, er det afgørende nødvendigtvis ikke, hvad forsikrede aktuelt gør, men hvad han ud fra de helbredsmæssige oplysninger bør være i stand til at kunne. PFA henviser desuden til ankenævnets faste praksis, hvorefter tilkendelse af fleksjob ikke i sig selv godtgør, at forsikrede er berettiget til dækning, jf. AK 92314. PFA finder anledning til at gøre opmærksom på, at såvel kommune og læger påpeger, at familieførøgelsen i [første halvår af 2017] ikke har bedret forsikrede situation, ligesom forsikredes stresstærskel beskrives som lav. Forhold som ikke er dækket af forsikringen.

Forsikrede har i sine to praktikforløb været beskæftiget med kontorarbejde. I første virksomhedspraktik var forsikrede beskæftiget med administrative opgaver og i andet praktikforløb var forsikrede beskæftiget med bl.a. Henset til forsikredes beskrivelse af sine kognitive klager, hvor særligt lyd- og lysfølsomhed, koncentration og hukommelsesbesvær og udtrætning af øjnene må være forsikredes primære arbejdshindrende gener og forsikredes skånehensyn for skærmarbejde, finder PFA, at de afholdte praktikforløb ikke forekommer at have været optimale. PFA hæfter sig desuden ved, at forsikredes nedgang i arbejdstid fra første praktikforløb til andet praktikforløb ikke kan genfindes i form af en helbredsmæssig forværring dokumenteret i de lægelige akter, der tværtimod løbende beskriver en bedring af generne.

Det er på den baggrund selskabets opfattelse, at forsikrede ikke har sandsynliggjort, at hans erhvervsevne er nedsat i ethvert erhverv med mindst 50 procent. Det er PFA's opfattelse, at der ikke foreligger lægelig dokumentation for, at forsikrede i et arbejde med de rette kompenserende forhold ikke burde kunne arbejde i væsentlig videre omfang og tidsmæssigt minimum på halv tid i et generelt erhverv.

PFA er opmærksom på, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 28. august 2017 har tilkendt forsikrede et varigt mén på 10 procent for de helbredsmæssige følger efter ulykken. Ménets størrelse er særligt begrundet i forsikredes kognitive gener. PFA gør opmærksom på, at afgørelsen er truffet på et andet grundlag end det tilvejebragte ved PFA's vurdering af forsikredes erhvervsevne. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse er afgjort inden udfærdigelsen af den neuropsychologiske erklæring, hvor de kognitive klager ikke kunne objektiveres. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelser om tab af erhvervsevne er truffet på baggrund af ménafgørelsen og på baggrund af reglerne i arbejdsskadesikringsloven, hvor der er tale om en økonomisk vurdering. PFA er ikke enig i Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af forsikredes erhvervsevne i forhold til det brede arbejdsmarked, hvorefter forsikrede vurderes henvist til ufaglært arbejde. Det er PFA's opfattelse, at forsikredes uddannelse og de evner, erfaringer og kompetencer, som han har opnået herved, kan sætte i spil på anden vis på det brede arbejdsmarked.

Konklusion

Selskabet fastholder således, at have været berettiget til at afvise udbetaling ved tab af erhvervsevne efter den 1. oktober 2017, da forsikrede ikke har løftet sin bevisbyrde for, at hans generelle erhvervsevne er nedsat i med mindst halvdelen."

Klagerens advokat har den 29/4 2020 bl.a. anført:

"PÅSTAND:

PFA Pension skal anerkende, at [klageren] fortsat var berettiget til erhvervsevnetabserstatning fra oktober 2017 og frem.

ANBRINGENDER:

Det gøres overordnet gældende, at [klageren] fortsat var berettiget til udbetaling af erhvervsevnetabserstatning fra PFA Pension fra den 1. oktober 2017 og frem.

Det i klageskriftet anførte fastholdes i sin helhed.

PFA Pensions svarskrift giver indledningsvist anledning til følgende bemærkninger.

Det skal bemærkes, at PFA Pension i deres svarskrift har anført, at der foreligger divergerende oplysninger om hændelsesforløbet i forhold til, at [klageren] stødte ind i en lygtepæl, markise og jernstang.

Hertil skal det bemærkes, at [klagerens] oplysninger ikke har divergeret, men at ordet 'lygtepæl' i hans lægejournal blev skrevet af en [udenlandsk] lægevikar hos [klagerens] praktiserende læge. Der er således tale om en sproglig fejl/misforståelse. [Klageren] blev torperedet af en jernstang, der hang i hovedhøjde ud over fortovet, og som var en del af et markiseudhæng.

PFA Pension har yderligere anført, at [klageren] efter sin ulykke skulle have gennemført efteruddannelsen i [land] og yderligere et andet kursusforløb.

Hertil skal det bemærkes, at [klageren] umiddelbart efter ulykken den 11. august 2016 samme dag tog hen til kursusstedet. I løbet af et par timer inde i kurset blev [klageren] imidlertid meget dårlig og oplevede således symptomer efter ulykken, herunder svimmelhed, synsforstyrrelser, kvalme, lys- og lydfølsomhed, spændinger i nakke, kæbe og ryg samt kraftig hovedpine. Herefter deltog [klageren] ikke i undervisningen.

Efter sin hjemkomst fra [land] lå [klageren] i sengen det meste af tiden. 11 dage efter ulykken skulle [klageren] deltage på et andet efteruddannelseskursus. [Klageren] var til stede på kurset, men deltog ikke aktivt i de fleste af aktiviteterne, bar solbriller og kasket under næsten hele kurset samt gik hjem i frokostpauserne for at hvile sig, da han boede tæt på kursusstedet. Han deltog heller ikke i sociale kursusaktiviteter om aftenen, ligesom han om tirsdagen under kurset tog til fysioterapeut.

PFA Pension har endelig anført, at [klageren] først den 31. august 2016 opsøgte læge og sygemeldte sig til sin arbejdsgiver og at han ved lønophør den 16. december 2016 sygemeldte sig til kommunen.

Hertil skal bemærkes, at det stod klart for [klageren] efter andet kursus, at hans gener ikke ville gå væk, hvorfor han opsøgte læge den 31. august og meldte sig syg. En socialrådgiver i [klagerens] fagforening, ..., rådede imidlertid [klageren] til at raskmelde sig igen hos sin arbejdsgiver, idet det ifølge socialrådgiveren ikke gav mening at være sygemeldt, når [klageren] alligevel ikke skulle møde på arbejde grundet hans fratrædelsesaftale. Socialrådgiveren påpegede ligeledes overfor [klageren], at det kunne stille ham i en dårligere situation senere i forhold til sygedagpengereetten, såfremt han ikke raskmeldte sig.

Det gøres herefter gældende, at PFA Pension ikke var berettiget til at overgå til en vurdering af [klagerens] generelle erhvervsevne fra oktober 2017, ligesom det gøres gældende, at [klageren] – uanset at PFA Pension måtte overgå til en vurdering af [klagerens] generelle erhvervsevne – fortsat opfyldte betingelserne for at få udbetalt erhvervsevnetabserstatning fra oktober 2017 og frem.

PFA Pension var – uanset at der pr. 1. oktober 2017 var gået mere end et år siden ulykken – ikke berettiget til at overgå til en vurdering af [klagerens] generelle erhvervsevne.

I PFA Pensions svarskrift anføres det, at PFA Pension anser sig for berettiget hertil, idet [klagerens] helbredsmæssige tilstand måtte anses for stationær i oktober 2017.

Dette er imidlertid ikke tilfældet.

I speciallægeerklæringen udarbejdet af speciallæge ... i maj 2017 (bilag 6) anføres det således, at prognosen for [klagerens] tilbagevenden er ganske uafklaret, ligesom neuropsykolog ... i oktober 2017 (bilag 13) anfører, at prognosen under de rette skånehensyn skulle være god.

Det kan ikke ændre på dette, at prognosen for [klageren] har vist sig ikke at være god. [Klagerens] helbredsmæssige tilstand kan af denne grund ikke anses for at have været afklaret omkring oktober 2017.

Ligeledes kan det bemærkes, at [klageren] i oktober 2017 endnu ikke var startet i praktik endnu, ligesom [klageren] modtog sygedagpenge frem til januar 2020, hvilket han ikke ville være berettiget til, såfremt han var tilstrækkeligt udredt.

[Klageren] var således fortsat berettiget til midlertidige ydelser ud fra en vurdering af dennes erhvervsevne i sit hidtidige erhverv fra oktober 2017 og frem til i hvert fald september 2018, jf. specifikhelbedsattest af 27. september 2018 (bilag 21, s. 109), jf. nedenfor.

Selvom det måtte lægges til grund, at [klageren] helbredsmæssige tilstand måtte anses for afklaret omkring oktober 2017, var han fortsat berettiget til erhvervsevnetabserstatning fra oktober 2017 og frem.

Der skal i den forbindelse i det hele henvises til det i klageskriftet anførte.

PFA Pension har gjort opmærksom på, at resultatet fra den neuropsykologiske testning af [klageren] (bilag L) ikke viste tegn på funktionsnedsættelser.

Hertil skal det bemærkes, at [klagerens] egen læge anførte i specifik helbedsattest til kommunen (bilag 21, s. 109), at:

'Der er nu gået 2 år og der har ikke været fremgang det seneste stykke tid. Man må derfor formode, at funktionsevnen er betydeligt nedsat varigt. Behandlingen er mhp. vedligeholdelse af færigheder.'

[Klagerens] egen læge har således i september 2018 vurderet, at [klagerens] funktionsevne varigt var og er betydeligt nedsat grundet hans helbredsmæssige gener.

Endvidere har [klageren] deltaget i et tværfagligt rehabiliteringsforløb på Hans Knudsens Institut i perioden 3. september 2018 til 21. december 2018 og fra 7. januar 2019 til 5. april 2019. Journal fra [rådgivningsvirksomhed] vedlægges som bilag 23. Af journalen fra [rådgivningsvirksomhed] fremgår det, at [klageren] har betydelige funktionsnedsættelser, herunder i særdeleshed i form af markant træthed, sensoriske vanskeligheder og smerter.

I opfølgning på rapport af april 2019, notat af 27. juni 2019, fremgår det ligeledes, at:

'Der synes generelt at være en stagnering i forhold til bedring af de fysiske symptomer (...). Der kan således ikke peges på yderligere tiltag, der skulle forbedre hans aktuelle tilstand.'

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har i dets afgørelser (bilag 12 og 19) taget stilling til [klagerens] generelle erhvervsevne, herunder foretaget en vurdering af, hvorledes [klageren] kunne komme til at arbejde mest muligt henset til sine kvalifikationer samt skånehensyn. I afgørelserne der således ikke blot taget udgangspunkt i [klagerens] praktikker og erhvervsevnen i disse, men foretaget en vurdering af erhvervsevnen på baggrund af [klagerens] gener og skånehensyn – herunder at han ikke kan klare hårdt fysisk arbejde – overfor hans kompetencer, og i den forbindelse er der

kigget på både ufaglært arbejde samt arbejde, hvor [klageren] vil kunne bruge sine kompetencer og ressourcer (hvor han vil kunne opnå den højeste mulige arbejdstid og bedst mulige indtjening).

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har således foretaget vurderingen under hensyn til [klagerens] helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse, og herefter fundet, at [klageren] har et erhvervsevnetab på først 50 % og senere 60 %.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har herudover indhentet kommunale akter i forbindelse med deres afgørelser i sagen. I disse fremgår diverse lægelige statusattester mv. Dette har ikke ført til en ændret opfattelse/vurdering hos Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings ved den seneste afgørelse – tværtimod – idet de ved anden afgørelse (bilag 19) fandt, at [klagerens] erhvervsevne var nedsat med 60 % og ikke 50 %, som vurderet i første afgørelse.

Kommunen har – efter omfattende arbejdsprøvning mv. henover ca. 3 år – bevilget [klageren] et fleksjob med en effektiv arbejdstid på 9- 10 timer, idet det er vurderet, at [klagerens] arbejdsevne er varigt og væsentligt begrænset, hvorfor han ikke kan fastholde et job på normale vilkår, jf. bilag 22.

Kommunen skriver samtidig, at det er vurderet, at alle relevante tilbud efter beskæftigelsesloven, samt andre tilbud, har været afprøvet for at bringe [klageren] i ordinært job.

Et center i en offentlig myndighed – som udelukkende beskæftiger sig med, at få borgere tilbage i ordinært arbejde (og som gør alt for, at dette skal lykkes) – har således vurderet, at [klagerens] evne til at arbejde er varigt og væsentligt begrænset på grund af primært commotio symptomer, samt følgevirkningerne af dette, herunder bl.a. hukommelses- og koncentrationsproblemer, øget træt- og stressbarhed, tendens til svimmelhed mv. – og på den baggrund visiteret [klageren] til et fleksjob.

[Klageren] har i februar 2020 fået godkendt et fleksjob hos [virksomhed]. Her skal [klageren] hjælpe virksomheden med praktiske og kontormæssige arbejdsopgaver. Afgørelse om godkendelse af ansættelse i fleksjob af 10. februar 2020 vedlægges som bilag 24.

Det ændrer ikke på ovenstående, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ikke har været i besiddelse af den neuropsykologisk vurdering, idet Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har indhentet kommunale akter – og dermed også lægelige akter – og idet der er tale om en erklæring fra en psykolog og ikke en læge, og slet ikke en speciallæge, som det er tilfældet med speciallægeerklæringen fra speciallæge ..., hvilken erklæring er indhentet og brugt/lagt til grund ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelser.

Det kan endvidere ikke være afgørende, hvor meget smertestillende [klageren] måtte indtage, idet han – som PFA Pension selv anfører – er grundigt udredt, i hvilken forbindelse de anførte gener/skader, jf. ovenfor, er konstateret. Dette må således være det afgørende og ikke indtagelsen af smertestillende medicin. Der kan næppe stilles krav til, at [klageren] skal have indtaget eller som minimum have indtaget en vis mængde smertestillende medicin, førend det kan vurderes, om og hvor meget hans erhvervsevne måtte være nedsat.

Der er således to offentlige myndigheder, som sidder med utallige lignende sager som nærværende sag, hvor en person har pådraget sig commotio syndrom med heraf afledte gener/skader, der

har fundet, at [klagerens] erhvervsevne er væsentligt nedsat. Så væsentligt nedsat, at det har berettiget til fleksjob, og så væsentligt nedsat, at det er vurderet, at erhvervsevnen er nedsat med 60 %.

Det kan ikke ændre herpå, at PFA Pension ikke er enige i Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af [klagerens] erhvervsevne i forhold til det brede arbejdsmarked. Det skal hertil bemærkes, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring netop har foretaget en grundig vurdering af, hvorledes [klageren] bedst udnytter sine kompetencer samtidig med, at hans skånehensyn tilgodeses, således at han kan mindske sit tab af erhvervsevne mest muligt. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har på den måde foretaget en vurdering af [klagerens] erhvervsevne og muligheden for at udnytte denne bedst muligt, og har ikke blot vurderet [klagerens] erhvervsevne ud fra dennes virksomhedspraktikker. Virksomhedspraktikkerne synes dog helt i overensstemmelse med Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af, hvorledes [klageren] udnytter sine kompetencer bedst muligt og samtidig får de rette skåne hensyn. Der kan således særligt henvises til [klagerens] anden praktik hos [virksomhed], der i høj grad tog hensyn til hans symptomer og udfordringer efter hjernerystelsen, herunder i form af en stor mængde praktisk og ufaglært arbejde i kombination med skærmarbejde udført under skånebehov, hvilket også fremgår af et skærmpoint af [klagerens] arbejdsopgaver. Skærmpoint af [klagerens] arbejdsopgaver under praktik hos [virksomhed] fremlægges som bilag 25.

I den forbindelse skal det påpeges, at PFA Pension i svarskriftet henviser til, at det fremgår af de kommunale akter, at [klagerens] timetal forblev 15 timer om ugen under den første virksomhedspraktik.

Dette er imidlertid ikke korrekt.

Det fremgår af de kommunale akter, at [klagerens] timetal langsomt blev sat op i samråd med både arbejdsgiveren og den eksterne aktør. Det var den eksterne aktør under begge praktikker, der besluttede, hvad [klagerens] timetal skulle fastsættes til pr. uge, samt hvordan dette skulle sættes op. Det ses bl.a. af akterne fra [rådgivningsvirksomhed], som var den eksterne aktør under [klagerens] anden praktik, hvor det fremgår, at [klageren] startede med at arbejde 6 timer om ugen, jf. bilag 23.

Det kan af disse grunde ikke tillægges betydning, at PFA Pension ikke synes, at de afholdte praktikforløb forekommer at være optimale, særligt ikke idet det netop forekommer at have været optimale for [klageren].

Ydermere kan det næppe tillægges betydning, som PFA Pension har hæftet sig ved, at såvel kommune som læger har påpeget, at familieførøgelsen i 2017 ikke har bedret [klagerens] situation, ligesom hans stresstærskel beskrives som lav. Såfremt dette kunne tillægges betydning, udgør familieførøgelsen imidlertid et meget positivt bidrag til [klagerens] helbredsmæssige og generelle situation, idet datteren har givet ham glæde og motivation til at forsøge at skabe en normal hverdag. Derudover skal det påpeges, at [klageren] ikke forud for ulykken havde en lav stresstærskel, men at hjernerystelsen efter ulykken har påvirket hans stresstærskel.

På baggrund af ovenstående foreligger der dermed ikke tvivl om, at [klagerens] helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent i ethvert erhverv.

Der foreligger heller ikke tvivl om, at [klagerens] økonomiske erhvervsevne er nedsat med mindst 10 % ud fra en vurdering af [klagerens] generelle erhvervsevne i ethvert erhverv.

På baggrund af ovenstående er det således bevist, at [klagerens] erhvervsevne, både helbreds-mæssigt og økonomisk, er nedsat i dækningsberettiget grad, og dette selvom tilkendelse af fleks-job i sig selv ikke godtgør, at [klageren] er berettiget til dækning.

Det gøres på denne baggrund gældende, at [klagerens] helbreds-mæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, og at hans økonomiske erhvervsevne er nedsat med mindst 10 procent, hvorfor [klageren] fortsat er berettiget til udbetaling af tab af erhvervsevne fra 1. oktober 2017 og frem."

Selskabet har den 3/6 2020 bl.a. anført:

"PFA fastholder det tidligere anførte i svarbrev af 20. januar 2020 til ankenævnet og har følgende kommentarer til det fremsendte brev.

PFA noterer sig de indsendte rapporter vedrørende forsikredes rehabiliteringsforløb i perioden 3. september 2018 til 21. december 2018 og fra 7. januar 2019 til 5. april 2019. Rapporterne indeholder ikke nye lægelige oplysninger, som ændrer ved PFA's vurdering.

Vedrørende beskrivelsen af hændelsesforløbet noterer PFA sig, at beskrivelsen i forsikredes journal hos egen læge er foretaget af en [udenlandsk] lægevikar og at der derfor kan være tale om sproglige misforståelser. Hvad angår det videre forløb, gør PFA opmærksom på, at selskabet har lagt de oplysningerne, der er fremkommet i de fremlagte og indhentede akter, til grund for afgørelsen.

PFA gør opmærksom på, at forsikredes ordning den 1. april 2017 overgik til en indbetalingsfri ordning uden dækning ved tab af erhvervsevne. I Pensionsoversigt af 4. januar 2017 orienterede PFA forsikrede om, hvilke muligheder han havde for at fortsætte sin forsikringsordning (bilag R). I brevet gjorde PFA opmærksom på, at forsikrede skulle kontakte selskabet inden den 1. april 2017 og at såfremt forsikrede ikke kontaktede PFA inden denne dato ville hans forsikringsdækninger ophøre. Af det medsendte pensionsbevis af 4. januar 2017 (bilag S) fremgik endvidere af afsnittet vedrørende PFA Erhvervsevne, at forsikrede kunne få udbetaling, hvis forsikredes erhvervsevne blev nedsat efter kriterierne i pensionsvilkårene inden den 1. april 2017.

Efter sagens indbringelse for ankenævnet har PFA bevilget forsikrede midlertidig tab af erhvervsevne og indbetalingssikring/præmiefritagelse frem til 1. oktober 2017. Enhver forværring, der er indtrådt efter dette tidspunkt, kan derfor ikke tillægges betydning ved vurdering af sagen, idet forsikredes dækningsberettigende erhvervsevnetab skal være indtrådt og dokumenteret nedsat inden forsikringsdækningen ophørte.

Det er selskabets opfattelse, at forsikrede ikke har godtgjort, at hans erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende grad med mindst 50 procent fra den 1. oktober 2017, hvor den midlertidige udbetaling stoppede.

PFA fastholder tillige, at selskabet den 1. oktober 2017 var berettiget til at overgå til en generel vurdering af forsikredes erhvervsevne, da det senest på dette tidspunkt stod klart, at det ikke

længere var sandsynligt, at forsikrede ville vende tilbage til sit hidtidige erhverv som ..., ligesom at forsikredes helbredstilstand på dette tidspunkt var stationær. Det bemærkes i den forbindelse, at Arbejdsmarkedets erhvervssikring den 28. august 2017 traf afgørelse om forsikredes varige mén. Afgørelsen blev truffet på baggrund af lægelige oplysninger indhentet inden afgørelsesdatoen, herunder på baggrund af den neurologiske speciallægeerklæring udarbejdet den 21. maj 2017 (bilag F). Arbejdsmarkedets erhvervssikring har således også vurderet, at forsikredes helbredstilstand på dette tidspunkt – den 28. august 2017 – var varig og at der ikke kunne forventes en bedring, hvilket er en forudsætning for, at myndigheden kan træffe afgørelse om varigt mén. Det skal dog bemærkes, at det forsikringsretlige stationærbegreb ifølge praksis skal fortolkes således, at tilstanden er stationær, når det står klart, at forsikrede ikke længere vender tilbage til sit hidtidige erhverv, eller at helbredstilstanden er stationær.

PFA fastholder desuden, at erhvervsevnetabsprocenten, som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har fastsat, ikke kan tillægges vægt i nærværende sag. Procenten er fastsat på baggrund reglerne i Arbejdsskadesikringsloven og beror på en økonomisk beregning af forsikredes indtægt før og efter skaden. PFA gør dog opmærksom på, at myndighedens vurdering af, hvor meget forsikrede burde kunne arbejde efter skaden, er på linje med PFA's vurdering, idet Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skønner, at forsikrede 'burde kunne arbejde lidt mere end [hans] praktik har vist, såfremt [hans] skånebehov overholdes' (forsikredes bilag 16). Dvs. at forsikrede burde kunne arbejde mere end 15 timer om ugen, og efter selskabets opfattelse mere end halv tid af en normal arbejdsuge.

PFA gør i den forbindelse opmærksom på, at der ved tilkendelse af erhvervsevnetab efter arbejdsskadessikringsloven gælder en formodningsregel om årsagssammenhæng mellem en anerkendt arbejdsskade og skadelidtes erhvervsevnetab, jf. arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2. Sammenhængen kan kun afkræftes, såfremt overvejende sandsynlighed taler imod. Denne formodningsregel gælder ikke ved vurdering af erhvervsevnetab i henhold til forsikrede pensionsvilkår hos PFA. Her gælder en almindelig ligefrem bevisbyrde og det er således forsikrede, der har bevisbyrden for, at hans evne til at udføre arbejde ud fra helbredsmæssig vurdering er nedsat med mindst 50 procent i henhold til forsikringsvilkårene. Kun det tab af erhvervsevnen, som forsikrede kan dokumentere skyldes hans medicinske helbredstilstand, medregnes ved vurderingen af erhvervsevnen efter forsikredes pensionsvilkår i PFA. Af denne grund kan afgørelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ikke tillægges vægt ved vurdering af, hvorvidt forsikrede er berettiget til udbetaling i henhold til hans ordning i PFA.

Med henvisning til det ovenstående anførte fastholder PFA, at forsikrede ikke er berettiget til udbetaling efter den 1. oktober 2017, idet forsikrede ikke har sandsynliggjort, at hans generelle erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende fra den 1. oktober 2017.

PFA har herefter ikke flere kommentarer til sagen, og den kan efter selskabets vurdering afgøres på det foreliggende grundlag, såfremt der ikke fremkommer væsentlige nye oplysninger."

Til dette har klagerens advokat den 23/6 2020 bl.a. anført:

"Det skal indledningsvis bemærkes, at rapporterne fra [klagerens] rehabiliteringsforløb bygger på lægelige udtalelser samt omfattende neuropsykologisk udredning af og arbejde med [klagerens] tilstand.

Hertil skal det bemærkes, at PFA selv har sendt [klageren] til en neuropsykologisk vurdering, som de i sagen lægger afgørende vægt på. Derfor kan og skal afklaringen af [klagerens] evne til at arbejde i rehabiliteringsforløbet tillægges afgørende vægt ved vurderingen.

PFA gør i sit svar af 3. juni 2020 gældende, at enhver forværring efter den 1. oktober 2017 ikke kan tillægges betydning grundet ophør af forsikringsdækning pr. 1. april 2017, og at [klageren] alene er berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne, såfremt han opfyldte forsikringsbetingelserne inden 1. april 2017.

Det gøres hertil gældende, at [klageren] i hele perioden har opfyldt forsikringsbetingelserne, ligesom han fortsat gør det.

Der har herudover ikke været tale om nogen forværring af [klagerens] helbredsmæssige tilstand og mulighed for at arbejde, hverken efter den 1. april 2017 eller 1. oktober 2017.

I hele perioden – og dermed også før april 2017 – har [klageren] som følge af sine helbredsmæssige gener ikke været i stand til at arbejde 50 procent eller mere, og dette i ethvert erhverv.

Dette fremgår tydeligt af [klagerens] rehabiliteringsforløb, hvor [klageren] er blevet prøvet i forskellige erhverv og med forskelligt arbejde, for på den måde at se, hvor meget det var muligt for [klageren] at arbejde.

Det har fra starten været og er fortsat under 50 procent i ethvert erhverv, hvorfor [klageren] – uanset om den midlertidige eller generelle vurdering lægges til grund – har opfyldt forsikringsbetingelserne i hele perioden og fortsat gør det.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har allerede ved sin først vurdering fundet, at erhvervsevnetabet var nedsat med 50 procent, og dette var, som anført i klageskriftet, ud fra et højere timetal, end [klageren] reelt havde været i stand til at arbejde i sin virksomhedspraktik, og derfor ud fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af, at [klageren] kunne arbejde en smule mere end 15 timer. Så selv ved denne vurdering var der tale om en nedsat erhvervsevne med mindst 50 procent.

[Klagerens] tab af erhvervsevne har derfor i hele perioden været 50 procent eller mere, hvilket er blevet bekræftet ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings efterfølgende afgørelse om et erhvervsevnetab på 60 procent (19) samt bevilling af fleksjob fra kommunen (bilag 22).

Det skal til Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings senere afgørelse om et erhvervsevnetab på 60 procent bemærkes, at denne ikke er et udtryk for, at der er sket en forværring af [klagerens] tilstand, men blot et udtryk for, at deres tidligere vurdering af [klagerens] erhvervsevne (en smule mere end 15 timer) ikke var korrekt, idet det har vist sig ikke at være tilfældet på noget tidspunkt. [Klageren] har således ikke på noget tidspunkt været i stand til at arbejde mere end 15-16 timer i noget arbejde efter ulykken.

I afgørelsen (bilag 16) anfører Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, at deres vurdering er, at [klageren] burde kunne arbejde indenfor det ufaglærte område i en stilling med de rette skånehensyn på 15 timer om ugen på trods af sine funktionsbegrænsninger.

Det skal til Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse fremhæves, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har foretaget en bred vurdering af [klagerens] indtjeningsevne og således ikke blot, som anført af PFA, foretaget en ren økonomisk beregning af [klagerens] indtægt før og efter skaden.

PFA gør herudover gældende, at der gælder en formodningsregel ved tilkendelse af erstatning for erhvervsevnetab i arbejdsskadesager, jf. arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2.

Dette er korrekt. Reglen omfatter tilfælde, hvor arbejdsskademyndighederne foretager et fradrag for forudbestående lidelser/konkurrerende skadeforhold. Det er der ikke tale om i nærværende sag. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har ikke anvendt denne regel i sine afgørelser, da der på intet tidspunkt har været tale om at foretage fradrag eller ej i erstatningen.

Herudover skal det anføres, at reglen i arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, er udtryk for en tilnærmelse af de erstatningsretlige kausalitetsregler. Der gælder således et endnu strengere krav for skadevolder/forsikringsselskabet i forhold til at foretage et fradrag for eventuelle forudbestående lidelser. Bevisbyrden ligger hos forsikringsselskabet. Dette fremgår af 'Betænkning om arbejdsskadesikring' nr. 1418/2002, s. 130-131.

I [klagerens] arbejdsskadesag er arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, imidlertid ikke anvendt, hvorfor det ikke er relevant, og idet [klagerens] erhvervsevnetab ikke skyldes andet end ulykken, er der heller ikke tvivl om, at det samlede erhvervsevnetab skyldes arbejdsulykken.

Arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, kan derfor ikke føre til, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse ikke skulle kunne tillægges vægt. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelser kan – og skal også – tillægges vægt ved vurdering af, hvorvidt [klageren] er berettiget til udbetaling af erstatning for tab af erhvervsevne.

Endeligt synes PFA ikke at inddrage eller tillægge det vægt, at kommunen vurderer, at [klageren] effektivt kan arbejde i 9-10 timer, når han er på arbejde i 16 timer, ligesom det ikke synes at blive tillagt vægt, at ud af de 16 timer, som [klageren] maksimalt har været oppe på at være på arbejde i, var inkl. alle pauser, herunder også frokost, da kommunen selv har betalt frokost.

Denne vurdering og grundige udredning samt afprøvning af [klageren] hos kommunen, skal ligeledes tillægges afgørende vægt ved vurderingen af [klagerens] erhvervsevnetab.

Til sidst fremlægges afgørelse fra [klagerens] nye kommune ... om, at han også i denne kommune er bevilget fleksjob, som bilag 26.

På baggrund af ovenstående fastholdes det, at [klageren] – uanset om der er tale om en midlertidig eller generel vurdering – fortsat opfyldte forsikringsbetingelserne for at få udbetalt erstatning for tab af erhvervsevne fra den 1. oktober 2017 og frem, idet hans helbredsmæssige erhvervsevne var og er nedsat med mindst 50 procent, ligesom hans økonomiske erhvervsevne er nedsat med mindst 10 procent."

Hertil har selskabet den 1/7 2020 bl.a. anført:

"PFA fastholder det tidligere anførte i korrespondancen med ankenævnet og har følgende kommentarer til det fremsendte brev.

PFA er enig med forsikredes advokat i, at de lægelige akter - også dem til brug for forsikredes sag i kommunen, skal indgå ved vurderingen af forsikredes erhvervsevne. Kommunens vurdering og vægtning af de lægelige akter i forhold til de kommunale tiltag, kan dog ikke lægges til grund i nærværende sag. Kommunens vurdering af forsikredes arbejdssevne sker ud fra et andet regelsæt og med inddragelse af en lang række andre parameter end vurderingen af forsikredes erhvervsevne, som sker ud fra de aftalte pensionsvilkår.

PFA gør opmærksom på, at forsikrede inden ophør af forsikringsdækningen den 1. oktober 2017 skal have dokumenteret et erhvervsevnetab på mindst 50 procent. Forsikredes advokat anfører i den forbindelse, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings forhøjelse af erhvervsevneprocenten i afgørelse af 12. august 2019 ikke skal ses som en forværring af forsikrede helbredstilstand, men ifølge advokaten '...blot et udtryk for, at deres tidligere vurdering af [forsikredes] erhvervsevne (en smule mere end 15 timer) ikke var korrekt, idet det har vist sig ikke at være tilfældet på noget tidspunkt'.

PFA er ikke enig i advokatens udlægning af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelser af henholdsvis 24. juli 2018 og 12. august 2019 vedrørende erstatning for tab af erhvervsevne.

I afgørelsen af 24. juli 2018 har myndigheden lagt vægt på, at forsikrede har kunne opretholde at arbejde omkring 15 timer om ugen. Myndigheden vurderer herefter, at forsikrede 'i en stilling med eksempelvis undervisning indenfor dit eget område bedre ville kunne udnytte dine kompetencer og mangeårig erfaring. Vi vurderer derfor på trods af dine funktionsbegrænsninger, at du burde kunne arbejde lidt mere end din praktik har vist, såfremt dine skånebehov overholdes. Vi vurderer, at du aktuelt vil kunne tjene cirka 280.000.' Arbejdsmarkedets Erhvervssikring beregner herefter erhvervsevnetabsprocenten til 50 procent

I afgørelse af 12. august 2019 vurderer myndigheden, at forsikrede '... burde kunne arbejde inden for det ufaglærte område i en stilling med de rette skånehensyn på 15 timer om ugen på trods af dine funktionsbegrænsninger. Vi vurderer, at du aktuelt vil kunne tjene cirka 220.000 kroner.' Arbejdsmarkedets Erhvervssikring beregner herefter erhvervsevnetabsprocenten til 60 procent.

I afgørelsen af 24. juli 2018 har myndigheden således vurderet, at forsikrede kunne fortsætte med at arbejde indenfor sit hidtidige erhverv i mere end 15 timer om ugen. Ved afgørelsen af 12. august 2019 overgår myndigheden til at beregne procenten ud fra en ufaglært årsløn. Myndighedens vurdering i afgørelsen af 24. juli 2018 lægger sig således på linje med PFA's vurdering om, at forsikrede den 1. oktober 2017 ikke havde et dokumenteret erhvervsevnetab på 50 procent i ethvert erhverv.

Hvad angår forsikredes advokats bemærkninger vedrørende Arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, er det fortsat PFA's opfattelse, at denne ikke har relevans for nærværende sag, da sagens skal vurderes ud fra forsikredes aftale med PFA."

Heroverfor har klagerens advokat den 10/7 2020 bl.a. anført:

"I henhold til PFA's svar 3 skal det alene kort bemærkes, at vi ligeledes er uenige i PFA's udlægning af AES's afgørelser. Dette fremgår også af vores tidligere klageskriftet, hvori vi har redegjort

for vores syn på afgørelserne fra AES. Det skal dog her bemærkes, at det er decideret forkert, når PFA angiver, at der er taget udgangspunkt i forskellige årslønninger. Det er ikke tilfældet. Der er derimod foretaget vurderinger af [klagerens] indtjeningssevne i begge afgørelser, hvor AES har foretaget en vurdering af, hvad [klageren] burde være i stand til at tjene efter arbejdsskaden. Forskellen i de to afgørelser er alene, at AES i anden afgørelse (bilag 19) har konstateret, at deres første skøn over indtjeningssevnen ikke viste sig at være retvisende. Det er ikke et udtryk for, at der i mellemtiden er sket en forværring i [klagerens] tilstand, og heller ikke et udtryk for, at [klagerens] erhvervsevne har været højere end 50 procent på noget tidspunkt i hele sygeperioden.

Endeligt skal det kort bemærkes, at det er PFA, der har bragt arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2 på banen i deres svar 2, og ikke os. Vi er helt enige i, at arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, ikke har nogen relevans for sagen, hvilket vi også har redegjort for i vores klageskrift III."

Selskabet har herefter den 29/7 2020 bl.a. anført:

"PFA fastholder det tidligere anførte i korrespondancen med ankenævnet og finder anledning til at opsummere, at resultatet af alle objektive lægelige undersøgelser af forsikrede har vist normale forhold, ligesom at den neuropsykologiske testning af forsikrede heller ikke har vist tegn på funktionsnedsættelser. Selskabet finder på den baggrund, at forsikrede ikke har sandsynliggjort, at hans generelle erhvervsevne er nedsat af helbredsæssige årsager med mindst halvdelen."

Af notat af 8/12 2016 fra neurolog fremgår bl.a.:

"Vurdering:

Der er ikke fundet tegn på strukturel, cerebral læsion hos denne pt.

Der er tale om commotio symptomer. Han er vidende om at han skal prøve at komme igang igen m. sin dagligdag uden at presse sig selv, idet dette kan medføre recidiv og dermed forlænge/se af det postcommotione/le syndrom.

Det understreges overfor pt., at der er tale om en godartet tilstand."

Af neurologisk speciallægeerklæring af 21/5 2017 fremgår det bl.a.:

"KONKLUSION

Borger får august 2016 commotio. Har i efterforløbet mest udtalte symptomer med sanseintegration og synsproblematik med fokusering, specielt i relation til skærmarbejde. Dertil har han eksekutive problematikker, som forværrer de øvrige postcommotionelle symptomer. Således er der spændings- og smerteproblematik, perioder med kvalme og den altoverskyggende problematik med akkommodation med øjnene. Det giver sociale konsekvenser samt problemer med jobsøgning, da borgeren stedvist er sengeliggende. Endskønt borgeren har bemærket bedring i symptomerne, er det endnu ganske uafklaret, hvorvidt han ville kunne skaffe sig arbejde med samme løn som før skaden. Således er prognosen uafklaret. Objektivt fremtræder han neurologisk intakt, fraset hukommelsesproblematik efter afledning."

Af neuropsykologisk speciallægeerklæring af 6/10 2017 fremgår bl.a.:

"RESUME OG KONKLUSION

Efter anmodning fra PFA Pension er udfærdiget neuropsykologisk undersøgelse af en ...-årig mand som den 11.08.2016 pådrager sig hjernerystelse, og som efterfølgende er diagnosticeret med postcommotionelt syndrom. Patienten opsiges fra sin stilling som ... den 16.12.2016; han fuldtids-sygemeldes den 18.12.2016 frem til aktuelle. Fra september 2016 iværksættes behandling i form af kiropraktik, fysioterapi og neuro-træning; effekten af denne har været en langsom øgning i pt. 's funktionsniveau frem til aktuelle, hvor pt. fortsat ikke har kunnet genoptage et arbejde. Pt. er i august 2017 startet i arbejdsprøvning 2 x 2 1/2 time om ugen, reelt 2 x 1 time om ugen.

Pt. indgår ved den objektive undersøgelse i en god kontakt og koopererer tilfredsstillende. Fremstår umiddelbart kognitivt upåfaldende og uden fremtrædende funktionsnedsættelser. Fremstår psykisk upåfaldende og uden tegn på psykiatriske symptomer. Ingen tegn på appel. Ingen synlige tegn på smerte. Giver indtryk for udtrætning og ønsker aftale om telefonopringning dagen efter mhp. At færdiggøre interviewet. Der ses ingen synlige tegn på udtrætning. Pt. udviser tegn på lettere belastning i testsituationen - han sidder tidvist uroligt på stolen og får en kort overgang påvirket åndedræt, hvilket dog hurtigt bringes under kontrol.

De nuværende subjektive klager efter ut. er udtrætning, udtrætning af øjnene, søvnproblemer, lyd- og lysfølsomhed, smerter/spændinger i nakken, hovedpine, balanceproblemer, koncentrations- og hukommelsesbesvær, lav stress-tærskel, åndenød og øget irriterbarhed. Pt. oplever generelt langsom fremgang i tilstanden med langsom øgning af funktionsniveauet frem til aktuelle.

Den objektive undersøgelse viser ingen tegn på kognitiv funktionsnedsættelse. Alle kognitive domæner findes intakte. Der findes ingen tegn på angst eller depression. Pt. 's psykiske status findes subjektivt og objektivt upåfaldende, fraset at pt. tidvist fremstår let belastet i testsituationen.

Der findes ingen objektive fund, som kan forklare tilstanden. Der er ikke fuld overensstemmelse mellem subjektive klager og objektive fund, idet klager sv.t. koncentration og hukommelse ikke kan objektiviseres. Hændelsesforløb og de subjektive klager findes foreneligt med postcommotionelt syndrom. Det vurderes, at udtrætning er en central faktor i tilstanden, og at denne bl.a. medfører dyk i det kognitive funktionsniveau (koncentration) i løbet af aktiviteter og henover dagen. Sociale forhold eller misbrug vurderes ikke at have indflydelse på tilstanden.

Forekomsten af udtrætningsproblemer kan formodes at have en betydning for patientens arbejdsevne. Udtrætningsproblemerne kan formodes at give anledning til skånebehov i form af tilpasset/nedsat arbejdstid med mulighed for gradvis og langsom øgning af arbejdstiden, mulighed for pauser/hvil i løbet af arbejdsdagen og selektive arbejdsopgaver med begrænset skærmarbejde og evt. andre mulige udtrættende faktorer. Der er herudover ikke noget til hinder for en hensynstagende arbejdsprøvning/tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Prognosen skulle under de rette skånehensyn være god.

Der kan ikke peges på yderligere behandlingsmuligheder, men der kan foreslås fortsat forløb/rådgivning målrettet postcommotionelt syndrom med fokus på de psykologiske aspekter ift. lav stresstærskel."

Af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 12/8 2019 fremgår bl.a.:

"Begrundelse

Vi traf senest afgørelse om dit tab af erhvervsevne den 24. juli 2018. Du modtog sygedagpenge. Dit tab af erhvervsevne blev fastsat til 50 procent. Vi har skrevet til dig, at vi ville vurdere dit tab af erhvervsevne igen. Vi har nu truffet en ny afgørelse om dit tab af erhvervsevne.

Du modtager sygedagpenge, og vi ved ikke, hvordan din erhvervsmæssige situation ender med at blive. Vi har derfor truffet en midlertidig afgørelse om dit tab af erhvervsevne. Det betyder, at vi vil vurdere din ret til erstatning igen på et senere tidspunkt.

Vi har set på, hvilke funktionsbegrænsninger du har som følge af arbejdsskaden, og hvordan de påvirker dine muligheder for at tjene penge ved arbejde sammenlignet med, hvad du kunne tjene uden arbejdsskaden.

Vi har tidligere fastsat dit varige mén til 10 procent. Godtgørelsen for varigt mén blev tilkendt for kognitive gener, spændinger i kæbe og nakke samt lys- og lydfølsom. Derudover lider du af hovedpine, som optræder med mellemrum som følge af arbejdsskaden. Du skal skånes for opgaver, hvor støj, lys og skærmarbejde indgår.

Vi vurderer, at du på grund af dine gener ikke vil kunne vende tilbage til dit arbejde som ... i samme omfang som før skaden. Årsagen er, at jobbet indebærer mange funktioner, der vil være belastende for dine kognitive gener. Det er eksempelvis at du udfører en del skærmarbejde som ... , samt at der i forbindelse med interviews og møder indgår en del støj.

Du vil heller ikke kunne arbejde indenfor andre arbejdsområder til samme løn.

Du har nogle begrænsninger, når du skal finde et nyt job på det brede arbejdsmarked. Du har ingen anden uddannelse og vil være henvist til ufaglært arbejde. Mange af disse jobs er fysisk belastende.

Det har du vanskeligt ved at klare med dine skånehensyn. Derudover vil det som følge af dine kognitive gener være svært for dig at blive revalideret til en ny uddannelse. Du har også altid arbejdet inden for samme branche, og det kan derfor være en udfordring for dig at skulle skifte job til en anden branche.

...

Du har fra den 16. oktober 2018 til og med den 5. april 2019 været i et afklaringsforløb i en klinik. Dine opgaver var mindre praktiske opgaver i klinikken i form af optage online træningsøvelser, beskrive træningsøvelserne, lave en video angående genoptræning, stå for pressemeddelelser, vedligeholde klinikkens hjemmeside samt markedsføre klinikken. Du kunne klare at arbejde cirka 15 timer ugentligt. Vi vurderer, at arbejdsprøvningen var retvisende for dine muligheder for at arbejde med dine helbredsmæssige begrænsninger. Årsagen er, at der blev taget rimelig hensyn til dine skånebehov, som er beskrevet ovenfor.

Vi vurderer, at du burde kunne arbejde inden for det ufaglærte område i en stilling med de rette skånehensyn på 15 timer om ugen på trods af dine funktionsbegrænsninger."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"4. Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

4.1. Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevnen i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

4.1.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

4.1.1.1. Nedsættelse i dækningsberettiget grad

4.1.1.1.1. Generelt om nedsættelse

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering (herefter betegnet 'Helbredsmæssig erhvervsevne') er nedsat med mindst 50 procent, og at den forsikredes indtjening (herefter også betegnet 'Økonomisk erhvervsevne') er nedsat med mindst 10 procent.

4.1.1.1.2. Den Helbredsmæssige erhvervsevne

Den Helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, når den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Den Helbredsmæssige erhvervsevne vurderes i forhold til ethvert erhverv.

4.1.1.1.3. Den Økonomiske erhvervsevne

Nedgangen i den Økonomiske erhvervsevne (indtjeningsnedsættelsen) beregnes som forskellen mellem den forsikredes hidtidige dækningsgivende løn og den forsikredes faktiske indtjening på anmeldelsestidspunktet, inklusive eventuelle sociale og andre offentlige indtægtskompenserende ydelser og tilskud.

PFA Pension har dog ret til ikke at anvende den forsikredes faktiske indtjening, men derimod til at vurdere om den forsikredes evne til at skabe indtjening ved personligt arbejde, inklusive muligheden for eventuelle sociale og andre offentlige indtægtskompenserende ydelser og tilskud, er nedsat med mindst 10 procent i forhold til den hidtidige dækningsgivende løn. Hvis PFA Pension foretager en sådan vurdering af den Økonomiske erhvervsevne, vurderes evnen til at skabe indtjening efter erhvervsevnetabet inden for ethvert erhverv."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1970'erne, var den 11/8 2016 under efteruddannelseskursus i opsigelsesperiode udsat for en arbejdsskade, hvor han pådrog sig en hjernerystelse. Han blev sygemeldt den 31/8 2016 og fratrådte sin stilling den 16/12 2016. Klageren var efterfølgende i virksomhedspraktik i perioden fra den 17/11 2017 til den 13/7 2018, hvor han arbejdede 15 timer om ugen. I perioden fra den 16/10 2018 til 1/11 2019 var han igen i virksomhedspraktik, hvor arbejdstiden løbende blevet øget til 12 timer om ugen. Klager blev den 7/1 2020 visiteret til fleksjob og blev den 3/2 2020 ansat i et fleksjob med en ugentlig arbejdstid på 8 timer.

Selskabet har efter sagens indbringelse for nævnet vurderet, at klageren er berettiget til midlertidig dækning ved tab af erhvervsevne i perioden fra den 1/1 2017 til den 1/10 2017. For perioden herefter har selskabet anført, at selskabet har været berettiget til at overgå til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, som selskabet vurderer ikke er dokumenteret nedsat med mindst 50 procent. Selskabet har anført, at klageren i sin virksomhedsspråk har været i stand til at arbejde 15 timer om ugen, uden at hans skånehensyn er blevet iagttaget i tilstrækkelig grad.

Selskabet har videre blandt andet anført, " PFA gør opmærksom på, at forsikredes ordning den 1. april 2017 overgik til en indbetalingsfri ordning uden dækning ved tab af erhvervsevne. I Pensionsoversigt af 4. januar 2017 orienterede PFA forsikrede om, hvilke muligheder han havde for at fortsætte sin forsikringsordning (bilag R). I brevet gjorde PFA opmærksom på, at forsikrede skulle kontakte selskabet inden den 1. april 2017 og at såfremt forsikrede ikke kontaktede PFA inden denne dato ville hans forsikringsdækninger ophøre. Af det medsendte pensionsbevis af 4. januar 2017 (bilag S) fremgik endvidere af afsnittet vedrørende PFA Erhvervsevne, at forsikrede kunne få udbetaling, hvis forsikredes erhvervsevne blev nedsat efter kriterierne i pensionsvilkårene inden den 1. april 2017. Efter sagens indbringelse for ankenævnet har PFA bevilget forsikrede midlertidig tab af erhvervsevne og indbetalingssikring/præmiefritagelse frem til 1. oktober 2017. Enhver forværring, der er indtrådt efter dette tidspunkt, kan derfor ikke tillægges betydning ved vurdering af sagen, idet forsikredes dækningsberettigende erhvervsevnetab skal være indtrådt og dokumenteret nedsat inden forsikringsdækningen ophørte".

Af neurologisk speciallægeerklæring af 21/5 2017 fremgår det, at "borger får august 2016 commotio. Har i efterforløbet mest udtalte symptomer med sanseintegration og synsproblematik med fokusering, specielt i relation til skærmarbejde. Dertil har han eksekutive problematikker, som forværrer de øvrige postcommotionelle symptomer. Således er der spændings- og smerteproblematik, perioder med kvalme og den altoverskyggende problematik med akkommodation med øjnene. Det giver sociale konsekvenser samt problemer med jobsøgning, da borgeren stedvist er sengeliggende. Endskønt borgeren har bemærket bedring i symptomerne,

er det endnu ganske uafklaret, hvorvidt han ville kunne skaffe sig arbejde med samme løn som før skaden. Således er prognosen uafklaret. Objektivt fremtræder han neurologisk intakt, fraset hukommelsesproblematik efter afledning".

Af neuropsykologisk speciallægeerklæring af 6/10 2017 fremgår det, at "Der findes ingen objektive fund, som kan forklare tilstanden. Der er ikke fuld overensstemmelse mellem subjektive klager og objektive fund, idet klager sv.t. koncentration og hukommelse ikke kan objektiviseres. Hændelsesforløb og de subjektive klager findes foreneligt med postcommotionelt syndrom. Det vurderes, at udtrætning er en central faktor i tilstanden, og at denne bl.a. medfører dyk i det kognitive funktionsniveau (koncentration) i løbet af aktiviteter og henover dagen. Sociale forhold eller misbrug vurderes ikke at have indflydelse på tilstanden. Forekomsten af udtrætningsproblemer kan formodes at have en betydning for patientens arbejdsevne. Udtrætningsproblemerne kan formodes at give anledning til skånebehov i form af tilpasset/nedsat arbejdstid med mulighed for gradvis og langsom øgning af arbejdstiden, mulighed for pauser/hvil i løbet af arbejdsdagen og selektive arbejdsopgaver med begrænset skærmarbejde og evt. andre mulige udtrættende faktorer. Der er herudover ikke noget til hinder for en hensyntagende arbejdsprøvning/tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Prognosen skulle under de rette skånehensyn være god".

Af forsikringsbetingelsernes punkt 4.1.1.1.1. fremgår det, at "Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering (herefter betegnet 'Helbredsmæssig erhvervsevne') er nedsat med mindst 50 procent, og at den forsikredes indtjening (herefter også betegnet 'Økonomisk erhvervsevne') er nedsat med mindst 10 procent." Af punkt 4.1.1.1.2. fremgår det, at "Den Helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, når den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse. Den Helbredsmæssige erhvervsevne vurderes i forhold til ethvert erhverv. Indtil den Helbreds-

mæssige erhvervsevne er stationær, kan PFA Pension dog vurdere den i forhold til det erhverv, som den forsikrede hidtil har arbejdet inden for".

Nævnet bemærker, at udgangspunktet for, hvornår selskabet er berettiget til at overgå til en vurdering af den generelle erhvervsevne, er, når forsikredes tilstand har stabiliseret sig i en grad, hvor det kan vurderes, at han fremadrettet ikke vil være i stand til at vende tilbage til sin tidligere funktion.

Nævnet finder, at selskabet har været berettiget til at overgå til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne den 1/10 2017. Nævnet har lagt vægt på, at klageren på dette tidspunkt ikke havde været i stand til at genoptage sit tidligere arbejde, og at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ved afgørelse af 28/8 2017 havde fastsat klagerens varige mén til 10 procent.

Efter almindelige forsikringsretlige principper er det den, der rejser et krav, der skal bevise rigtigheden heraf.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at klageren ikke har bevist, at hans generelle erhvervsevne pr. 1/10 2017 var nedsat med mindst halvdelen.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren lider af følger efter en hjernerystelse i form af hukommelses- og koncentrationsproblemer, øget træt- og stressbarhed, tendens til svimmelhed, og at han som følge heraf har skånehensyn i form af behov for nedsat tid, ingen skærmarbejde, lavt støjniveau.

Nævnet har også lagt vægt på den omstændighed, at der ifølge de indhentede speciallægeerklæringer ikke ses at være objektive fund, som kan forklare klagerens gener, og at den neuropsykologiske speciallæge har anført, at der ikke er fuld overensstemmelse mellem de subjektive klager og de objektive fund.

Ankenævnet for Forsikring

27.

94222

Nævnet har derudover lagt vægt på, at der i klagerens to praktikforløb ikke synes at være taget tilstrækkeligt hensyn til hans skånebehov, idet klageren i begge tilfælde udførte kontorarbejde, at klageren til trods herfor i en af praktikkerne var i stand til at arbejde op til 15 timer om ugen, og at det derfor må lægges til grund, at han vil være i stand til at bestride en stilling på mere end halv tid, såfremt de relevante skånehensyn iagttages.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Da selskabet efter klagens indbringelse for nævnet delvist har opfyldt klagerens krav, tilbagebetales klagegebyret.

Peter Thønnings